

Forslag

til

Lov om ændring af lov om sikring af kulturværdier i Danmark
(straf for indførsel af ulovligt udførte kulturgenstande)

§ 1

I lov om sikring af kulturværdier i Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 1270 af 16. november 2010, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

»Lov om sikring af kulturværdier i Danmark og om straf for indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt udført fra tredjelande«

2. I § 1 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Loven har endvidere til formål at fastsætte straf for overtrædelse af forbuddet mod indførsel af ulovligt udførte kulturgenstande fra tredjelande i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførsel og import af kulturgenstande.«

3. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Loven finder bortset fra bestemmelserne i § 13 a anvendelse på udførsel af kulturgenstande i Danmark. § 13 a finder anvendelse på indførsel af de kulturgenstande, der er omhandlet i § 1, stk. 2.«

4. *Overskriften* til kapitel 5 affattes således:

»Kapitel 5
Strafbestemmelser m.v.«

5. Efter § 13 indsættes:

»§ 13 a. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der i strid med forbuddet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførsel og import af kulturgenstande, indfører kulturgenstande, der er omhandlet i del A i forordningens bilag, og som er fjernet fra det lands område, hvor de er skabt eller fundet, i strid med dette lands love og bestemmelser.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er:

- 1) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser
- 2) skærpende omstændigheder, der kan sidestedes med punkt 1.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

Stk. 4. Den, der indfører kulturgenstande i strid med forbuddet, kan pålægges at afholde omkostningerne ved at returnere genstanden til det land, hvorfra den er ulovligt udført.«

6. Før § 15 indsættes:

”Kapitel 6
Ikrafttræden mv.”

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2022.

1. Indledning

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/880 af 17. april 2019 om indførsel og import af kulturgenstande har til hensigt at etablere fælles regler for handel med tredjelande for at sikre en effektiv beskyttelse mod ulovlig handel med og tab eller ødelæggelse af kulturgenstande, bevare menneskehedens kulturarv og forhindre finansiering af terrorisme og hvidvask af penge gennem salg af stjålne kulturgenstande til købere i Unionen.

Et væsentligt virkemiddel i forordningen er et generelt forbud mod indførsel i Unionens toldområde af kulturgenstande, der ulovligt er eksporteret fra tredjelande. Sanktioner for overtrædelse heraf skal ifølge forordningen fastsættes af de enkelte medlemsstater og skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Forordningens regler herom er trådt i kraft den 28. december 2020.

Derudover fastsætter forordningen procedurer for indførsel af kulturgenstande af særlig høj økonomisk og kulturhistorisk værdi og som repræsenterer en særlig risiko i forbindelse med ulovlig handel og ødelæggelse af kulturarven, samt en række særlige undtagelser fra disse procedurer. Disse procedurer træder ifølge forordningen i kraft senest 28. juni 2025 og er ikke berørt i lovforslaget.

Formålet med lovforslaget er alene at fastsætte straf for overtrædelse af forordningens forbud mod indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt eksporteret fra tredjelande.

2. Fastsættelse af straf for indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt eksporteret fra tredjelande

2.1. Gældende ret

Gældende dansk ret fastsætter ikke straf for indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt eksporteret fra tredjelande. Det var i forbindelse med behandlingen af forordningen om indførsel og import af kulturgenstande forventningen, at overtrædelser kunne sanktioneres efter gældende dansk ret. Det er dog efterfølgende blevet konstateret i forbindelse med en konkret sag om indførsel af genstande, der måtte mistænkes at være ulovligt udgravet i tredjeland, at dette ikke er tilfældet.

Derimod fastsætter lov om sikring af kulturværdier i Danmark straf for *udførsel* af kulturgenstande i strid med lovens regler. Udførsel i strid med reglerne straffes med bøde, stigende til 1 års fængsel, hvis overtrædelsen er begået med fortsæt, og der i øvrigt foreligger skærpene omstændigheder. Efter bemærkningerne kan det udgøre en skærpene omstændighed, hvis der er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel ved udførslen eller i det hele taget hvis overtrædelsen er begået af en professionel handlende.

2.2. Forbuddet i artikel 3, stk. 1, og sanktioner i artikel 11 i forordningen om indførsel og import af kulturgenstande

Artikel 3, stk. 1, i forordningen om indførsel og import af kulturgenstande fastlægger, at kulturgenstande, der er omhandlet i forordningens bilag del A, og som er fjernet fra det lands område, hvor de er skabt eller fundet, i strid med dette lands love og bestemmelser, ikke må indføres til Unionens toldområde.

Bestemmelsen omfatter, efter forordningen artikel 1, stk. 2, ikke kulturgenstande, der er skabt eller fundet inden for Unionens toldområde, da disse er omfattet af allerede gældende retsregler.

Forordningens bilag del A omfatter en bred vifte af kulturgenstande: historiske og naturhistoriske samlinger, arkæologiske fund, dele af historiske eller kunstneriske monumenter, ældre inskriptioner, mønter og segl, genstande af etnologisk eller kunstnerisk interesse, sjældne manuskripter, ældre bøger, dokumenter og publikationer, postmærker, stempler og lign., arkiver, dele af ældre inventar og ældre musikinstrumenter.

De nævnte kulturgenstande er omfattet af forbuddet i artikel 3, stk. 1, uanset deres handelsværdi, jf. også forordningens præambelbetragtning nr. 2, hvor det understreges, at handelsværdien ikke nødvendigvis er afgørende for alvoren af overgreb på kulturarven. Det fremgår desuden af forordningens præambelbetragtninger nr. 3 og 12, at handel med ulovligt udgravede arkæologiske genstande og dele af monumenter må betragtes med særlig alvor.

Forordningens bilag B omfatter arkæologiske fund samt dele af kunstneriske og historiske monumenter, der er mere end 250 år gamle. Disse typer af genstande vil på et senere tidspunkt blive omfattet af forordningens regler om importlicens, og det er forordningens højeste prioritet at bekæmpe ulovlig handel med disse genstande.

Forordningens bilag C omfatter øvrige kulturgenstande, som er mere end 200 år gamle og har en markedsværdi på mere end 18.000 Euro pr. stk. Disse typer af genstande vil på et senere tidspunkt blive omfattet af forordningens regler om importørerklæring.

Ifølge forordningens præambelbetragtning nr. 8 er det udgangspunktet, at lovligheden af indførsel til Unionens toldområde afhænger af lovligheden af udførsel fra det lands område, hvor kulturgenstanden er skabt eller fundet.

Hvis kulturgenstandene har befundet sig i andet land end det, hvor den er skabt eller fundet, i en periode på mere end fem år, hvor opbevaringen sker med henblik på andet end midlertidig brug, transit, reeksport eller omladning og genstanden samtidig er udført af det land, hvor den er skabt eller fundet før 24. april 1972 (hvor UNESCO-konvention af 14. november 1970 om midlerne til at forbyde og forhindre ulovlig import, eksport og ejendomsoverdragelse af kulturgenstande trådte i kraft) afhænger lovligheden af indførsel til Unionens toldområde af lovligheden af udførsel fra det land, hvor den således har befundet sig i mere end fem år. Det samme gælder, såfremt det land, hvor genstanden er skabt eller fundet, ikke kan fastlås pålideligt.

Forordningens artikel 11 pålægger medlemsstaterne fastsætter regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af bestemmelserne i forordningen. Det anføres, at sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

2.3. Kulturministeriets overvejelser og lovforslagets indhold

Det er Kulturministeriets vurdering, at sanktioner for overtrædelse af forordningens forbud mod indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt eksporteret fra tredjelande, mest hensigtsmæssigt fastsættes i lov om sikring af kulturværdier i Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 1270 af 16. november 2010, der regulerer udførsel af kulturgenstande fra Danmark, således at loven fremover fastsætter straf for både ulovlig udførsel og indførsel af kulturgenstande.

Kulturministeriet vurderer, at det er væsentligt, at der fastsættes effektive sanktioner for overtrædelse af forbuddet mod indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt eksporteret fra tredjelande. Som forordningens præambelbetragtninger angiver, er ulovlig handel med kulturgenstande en meget alvorlig trussel mod menneskehedens fælles kulturarv, både gennem fysisk ødelæggelse af kulturarven og gennem ødelæggelse af den kontekst, som genstandene eksisterer i, og som i mange tilfælde giver dem deres betydning. Ikke mindst er det afgørende at bidrage til at forhindre ulovlige arkæologiske udgravninger og plyndringer af arkæologiske, historiske og religiøse monumenter ved at bremse handlen med genstande, der stammer fra disse aktiviteter. Samtidig er ulovlig handel med kulturarv en væsentlig indtægtskilde for kriminelle organisationer, herunder også terrorgrupper.

Det foreslås på den baggrund, at der i § 13 a, stk. 1, indføres bødestraf for overtrædelse af forbuddet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførsel og import af kulturgenstande mod indførsel af kulturgenstande, der er omhandlet i del A i forordningens bilag, og som er fjernet fra det lands område, hvor de er skabt eller fundet, i strid med dette lands love og bestemmelser. Der kan ifaldes bødestraf for simpel uagtsomhed efter stk. 1. Bødestraffen forudsættes som udgangspunkt at svare til værdien af den eller de genstande, der er søgt indført i strid med forordningen.

Overtrædelsen af forbuddet er fuldbyrdet, når en kulturgenstand omfattes af forordningen, der er ulovligt udført af et tredjeland, er indført på dansk territorium.

Desuden foreslås i § 13 a, stk. 2, at der indføres fængselsstraf i op til 2 år i tilfælde, hvor overtrædelsen sker med fortsæt eller groft uagtsomt, og der samtidig er tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel eller gør sig tilsvarende skærpende omstændigheder gældende.

Efter Kulturministeriets opfattelse må overtrædelse af forbuddet mod indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt eksporteret fra tredjelande, betragtes som en forholdsvis alvorlig lovovertrædelse, når det sker som led i forsætlig handel med ulovligt udført kulturarv.

Den konkrete strafudmåling vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10. Som udgangspunkt bør bødeniveauet svare til værdien af den eller de ulovligt indførte genstande.

Endvidere foreslås i § 13 a, stk. 3, at der kan pålægges juridiske personer strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5, da der er tale om lovovertrædelser, der kan finde sted som led i professionel handel med kulturgenstande.

Endelig foreslås det i § 13, stk. 4, at det gøres muligt at pålægge den, der har søgt at indføre en kulturgenstand i strid med forbuddet i forordningens artikel 3, stk. 1, at afholde udgiften ved returnering af genstanden til det land, hvorfra den er ulovligt udført.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vil ikke have økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner.

Forbuddet mod indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt eksporteret fra tredjelande, i artikel 3, stk. 1. af Europa-Parlamentets og rådets forordning (EU) 2019/880 af 17. april 2019 om indførsel og import af kulturgenstande allerede i kraft i medfør af forordningen uanset den foreslåede lovændring, og forslaget har dermed ikke økonomiske konsekvenser for toldkontrollen. Forslaget kan indebære statslige udgifter til retsforfølgelse af overtrædelser, men forventningen er, at der vil være tale om få sager og dermed en udgift af begrænset betydning, som forventes at kunne holdes inden for de eksisterende rammer.

Lovforslaget vil ikke have administrative konsekvenser for kommuner, regioner eller staten.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører alene Danmarks forpligtelse til at fastsætte regler om straf for overtrædelse af artikel 3, stk. 1. i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/880 af 17. april 2019 om indførsel og import af kulturgenstande.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i **perioden fra den XX 2021 til den XX 2021** været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:

XX, XX, XX

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør ”Ingen”)	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør ”Ingen”)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Mindre administrative merudgifter for staten
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget gennemfører alene Danmarks forpligtelse til at fastsætte regler om straf for overtrædelse af artikel 3, stk. 1. i Europa-Parlamentets og rådets forordning (EU) 2019/880 af 17. april 2019 om indførsel og import af kulturgenstande.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej
		X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Kulturværdilovens titel er ”Lov om sikring af kulturværdier i Danmark”. Titlen afspejler, at den indeholder bestemmelser, der regulerer eksport af kulturgenstande for at sikre vigtige kulturværdier i Danmark.

Det foreslås at ændre lovens titel til ”Lov om sikring af kulturværdier i Danmark og om straf for indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt udført fra tredjelande.”. Det følger af forslaget om at udvide lovens

anvendelsesområde til også at indeholde regler om straf for indførsel af kulturgenstande, der er ulovligt udført fra et tredjeland, jf. lovforslagets § 1, nr. 2 og 5.

Til nr. 2

Ifølge § 1 i lov om sikring af kulturværdier i Danmark er lovens formål at sikre den danske kulturarv gennem bevaring af kulturværdier i Danmark.

Det foreslås, at det tilføjes som § 1, stk. 2, at loven endvidere har til formål at fastsætte straf for overtrædelse af forbuddet mod indførsel af ulovligt udførte kulturgenstande fra tredjelands i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførsel og import af kulturgenstande.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.

Til nr. 3

Lov om sikring af kulturværdier i Danmark regulerer udførsel af kulturværdier fra Danmark. Lovens bestemmelser regulerer ikke indførsel af kulturgenstande til Danmark.

Der foreslås indført en ny bestemmelse i § 1 a, hvorefter det fastlægges, at den foreslåede § 13 a alene finder anvendelse på kulturgenstande indført i strid med forbuddet i artikel 3, stk. 1 i Europa-Parlamentets og rådets forordning (EU) 2019/880 af 17. april 2019 om indførsel og import af kulturgenstande.

Herefter finder lovens hidtidige regler fortsat alene anvendelse på kulturværdier, der udføres af Danmark, mens de foreslåede regler i § 13 a om straf for indførsel af kulturværdier, der er ulovligt udført af tredjeland, alene finder anvendelse på genstande omfattet af forordningen bilag A.

Til nr. 4

Overskriften til kapitel 5 i lov om sikring af kulturværdier i Danmark er ”Almindelige bestemmelser”. Det foreslås at ændre overskriften til ”Straffebestemmelser m.v.” Det følger af, at kapitlet primært indeholder straffebestemmelser.

Til nr. 5

Det foreslås i § 13 a, at der indføres straf for indførsel af kulturgenstande i strid med forbuddet i artikel 3, stk. 1 i Europa-Parlamentets og rådets forordning (EU) 2019/880 af 17. april 2019 om indførsel og import af kulturgenstande.

I den foreslåede *stk. 1* fastlægges det, at overtrædelse af forbuddet mod indførsel af kulturgenstande ulovligt udført af tredjeland, straffes med bøde.

Udgangspunktet er, at der pålægges bødestraf uanset, at overtrædelsen af forbuddet sker simpelt uagtsomt. Det må som udgangspunkt forudsættes, at en rejsende gør sig bekendt med reglerne for udførsel i det land, hvor vedkommende erhverver en kulturgenstand. Der kræves derfor ikke fortsæt eller grov uagtsomhed for at ifalde straf efter bestemmelsen.

Gerningsindholdet forudsættes opfyldt i det øjeblik, en genstand omfattet af forbuddet er indført på dansk territorium, og at medbringe en omfattet genstand gennem tolden betragtes således som indførsel, ikke forsøg herpå.

Forordningens artikel 11, som anfører at "sanktionen ... skal stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen". I lyset heraf vurderer Kulturministeriet, at der er en række tilfælde, hvor der ikke bør pålægges straf for overtrædelse af forbuddet. Dette kan være under hensyn til graden af uagtsomhed eller til overtrædelsens bagatelagtige karakter.

Forordningens præambelbetragtning 8 forholder sig til det forhold, at en kulturgenstand ikke nødvendigvis indføres direkte fra oprindelseslandet til Unionen, og det fastslås, at hvis en kulturgenstand har opholdt sig i et land uden for Unionen i mere end fem år med henblik på andet end midlertidig brug, transit, reeksport eller omladning, så er det, i forhold til forordningens forbud, lovligheden af udførslen af dette land, der er relevant, frem for udførslen af oprindelseslandet.

I forhold til spørgsmålet om uagtsomhed, kan det ikke med rimelighed forventes, at den, der erhverver en kulturgenstand i et land uden for Unionens toldområde kontrollerer, om denne genstand er ulovligt udført fra et andet land til erhvervelseslandet inden for 5 år, og således er omfattet af indførselsforbuddet i forordningens artikel 3, stk. 1, med mindre der er tale om genstande omfattet af forordningens bilag B og C. Givet værdien og/eller sjældenheden af sådanne genstande må det forudsættes, at den der handler med eller erhverver dem udfolder en rimelig indsats for at indhente oplysninger om deres proveniens (jf. også, at dette, når forordningens øvrige dele træder i kraft, vil være et generelt krav for indførsel af sådanne genstande).

I forhold til spørgsmålet om overtrædelsens bagatelagtige karakter, så kan der være tale om tilfælde, hvor der teknisk set er tale om en overtrædelse af forbuddet i forordningens § 3, stk. 1, men hvor genstanden har begrænset kulturel værdi og de ved udførsel af tredjeland overtrådte regler som ikke er møntet på at bevare kulturarven (f.eks. regler om momsdeklaration).

I den foreslåede *stk. 2* fastlægges det, at straffen kan stige til fængsel i op til 2 år, hvis overtrædelsen sker med fortsat eller grov uagtsomhed, og der samtidig er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel eller tilsvarende skærpende forhold gør sig gældende. Det bemærkes, at dette overstiger den i loven eksisterende strafferamme på 1 års fængsel for ulovlig udførsel fra Danmark. Der er imidlertid en række forhold, der taler for en højere strafferamme for indførsel.

Den foreslåede strafferamme er til dels fastsat ud fra, at den ulovlige udførsel af kulturgenstande, som den foreliggende lovændring har til hensigt at bremse, ofte indebærer alvorlig ødelæggelse af kulturarven. Der kan være tale om ulovlige udgravninger af arkæologiske lokaliteter eller deciderede plyndringer af historiske og religiøse monumenter, ofte ledsaget af væsentlig ødelæggelse af kulturarven.

Strafferammen er endvidere fastsat ud fra hensynet til, at forordningen gælder indførsel af genstande til Unionens toldområde og alene forudsættes håndhævet ved Unionens toldgrænser. Derved kan kulturgenstande som udgangspunkt indføres i et medlemsland med henblik på omsætning mv. i et andet medlemsland. Dette indebærer, at strafferammen i Danmark bør ligge på et niveau, der er nogenlunde sammenligneligt med andre lande, under skyldigt hensyn til almindelig dansk retspraksis. Ifølge de oplysninger, der er tilgængelige for Kulturministeriet om strafniveauer i andre medlemsstater ville en øvre strafferamme på kun 1 års fængsel være lav, og ville potentielt kunne gøre Danmark til transitland for ulovlig

handel med kulturgenstande på længere sigt. Denne overvejelse taler endvidere for, at der ved konkret fastsættelse af straf tages hensyn til retspraksis i andre medlemsstater, under skyldigt hensyn til almindelig dansk retspraksis.

Strafferammen er endelig fastsat med udgangspunkt i, at strafferammen passende kan modsvare den, der er fastlagt i miljøministeriets bekendtgørelse om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed (bekendtgørelse nr. 1285 af 14. juni 2021), da ulovlig handel med kulturarv bør betragtes med samme alvor som ulovlig handel med vilde dyr og planter. Strafferammen efter denne bekendtgørelse er op til 2 år, jf. bekendtgørelsens § 12, stk. 2.

Det bemærkes, at stk. 2 indebærer, at der kan ifaldes fængselsstraf for grov uagtsomhed. Her tænkes navnlig på, at der efter forordningen er tænkt en særlig forpligtelse til at udvise stor agtpågivenhed, når man erhverver særlig kostbare eller sjældne kulturgenstande af kategorier, som er omfattet af særlig risiko for ulovlig handel (dvs. genstande omfattet af forordningens bilag B og C). Derfor vurderer Kulturministeriet det rimeligt, at fængselsstraf også skal omfatte grov uagtsomhed. Også her bemærkes det, at dette ikke er tilfældet for så vidt angår de eksisterende regler om *udførsel*, men dette afspejler, at de skader på kulturarven, der er forbundet med ulovlig udførsel *fra* Danmark typisk er mindre alvorlige.

Det fremgår også af stk. 2., at man også kan ifalde fængselsstraf, hvis overtrædelsen sker med fortsæt eller groft uagtsomt og der gør sig andre skærpene omstændigheder gældende, som er at sidestille med økonomisk vinding.

Her sigtes navnlig til, at en person erhverver en kulturgenstand i udlandet og forsætligt søger at indføre den i Danmark med henblik på at lade den indgå i sin personlige samling eller lign. Hensynet er i den forbindelse, at personers ønske om at erhverve sjældne kulturgenstande til personligt eje, uden nødvendigvis at have nogen umiddelbar intention om videresalg, ofte er en væsentlig efterspørgselsfaktor i den ulovlige handel med kulturgenstande, og at disse personer dermed spiller en rolle i denne handel på linje med dem, der deltager alene med henblik på økonomisk vinding. Det er dog alene hensigten, at dette motiv for indførsel skal sidestilles med økonomisk vinding, når kulturgenstanden har stor værdi eller sjældenhed (dvs. er omfattet af forordningens bilag del B og C). Hvis man f.eks. erhverver en ældre bog i udlandet, og udfører den forsætligt eller groft uagtsomt af erhvervelseslandet, så kan det alene anses for omfattet af fængselsstraf efter stk. 2, såfremt bogen er mindst 200 år gammel og har en handelsværdi på mindst 18.000 euro.

Den konkrete strafudmåling vil bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

I den foreslåede *stk. 3* fastlægges det, at selskaber mv. kan pålægges straf efter reglerne i straffelovens § 5. Dette indebærer, at juridiske personer kan pålægges bødestraf for overtrædelse af reglerne. Det vurderes, at sanktionerne, for at være effektive og have afskrækkende virkning, jf. forordningens artikel 11, også skal omfatte selskaber mv.

I den foreslåede *stk. 4* fastlægges det, at den, der indfører kulturgenstande i strid med forbuddet, kan pålægges at afholde omkostningerne ved at returnere genstanden til det land, hvorfra den er ulovligt udført.

Forordningens hensigt er at beskytte kulturarven ved at forhindre, at kulturgenstande i forbindelse med ulovlig udførsel ødelægges eller fjernes fra den kontekst, der giver dem deres kulturelle værdi. Det må derfor

forudsættes, at det ikke er forordningens hensigt, at kulturgenstande, der tilbageholdes af toldmyndighederne i overensstemmelse med forbuddet i artikel 3, stk. 1, skal destrueres eller lignende, som det kan være tilfældet for andre kategorier af varer, som det er ulovligt at indføre. Derimod må hensigten være, at de skal returneres til det land, hvorfra de er ulovligt udført, hvilket kan være forbundet med udgifter, som det må forudsættes rimeligt, at den, der har søgt at indføre de pågældende genstande ulovligt, kan pålægges at afholde.

Til nr. 6

I det nuværende *kapitel 5 Almindelige bestemmelser* i lov om sikring af kulturværdier i Danmark er samlet bestemmelser om straf (§ 13), klageadgang (§ 14), ikrafttrædelsestidspunkt (§ 15) og gyldighed for Færøerne og Grønland (§ 16).

Det foreslås af ordensmæssige grunde, at lovens straffebestemmelser udskilles som et nyt, særskilt kapitel 5, i overensstemmelse med sædvanlig praksis, og der indføres i forlængelse heraf et nyt kapitel 6, som samler de øvrige bestemmelser om ikrafttræden mv.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2022.

Lovforslaget følger af en konstatering af, at den danske retstilstand ikke lever op til krav om fastsættelse af sanktioner for overtrædelse af indførselsforbuddet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/880 af 17. april 2019 om indførsel og import af kulturgenstande. Lovforslaget bør derfor træde i kraft hurtigst muligt.

Da der imidlertid med lovforslaget indføres straffebestemmelser for borgerne, bør det ved lovforslagets fremsættelse klart fremgå, hvornår de pågældende bestemmelser træder i kraft. På denne baggrund vurderer Kulturministeriet ikke, at loven skal træde i kraft ved kundgørelse i Lovtidende, men på en i lovforslaget fastsat dato.

Lov om sikring af kulturværdier i Danmark gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. lovens § 16, ligesom loven ikke indeholder hjemmel til at sætte loven i kraft for Grønland og Færøerne. Denne ændringslov gælder på den baggrund ikke for Grønland og Færøerne og kan ikke sættes i kraft for Grønland og Færøerne. Der foreslås ikke indsat hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne og Grønland, da lovændringen alene har til formål at indføre straffebestemmelser for overtrædelse af en forordningsbestemmelse, som ikke har gyldighed for Færøerne og Grønland.